

MARPOL-YLEISSOPIMUKSEN JA PAINOLASTIVESIYLEISSOPIMUKSEN MUUTOSTEN HYVÄKSYMINEEN – PÄÄTÖSLAUSELMAT MEPC.324(75) JA MEPC.325(75)

Hyväksyttäväksi esitettävät päätöslauselmat

Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (*IMO, International Maritime Organization*) on tehty vuonna 1973 kansainvälinen yleissopimus alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä ja siihen liittyvä vuoden 1978 pöytäkirja (jäljempänä *MARPOL-yleissopimus*). Suomi liittyi sopimukseen 20.9.1983 (SopS 51/1983). Yleissopimusta on muutettu lukuisia kertoja IMon merellisen ympäristön suojelukomitean (jäljempänä *MEPC-komitea*), päätöksillä. Vuonna 2004 IMOssa on tehty kansainvälinen yleissopimus painolastivesien ja sedimenttien valvonnasta ja käsittelystä (jäljempänä *painolastivesiyleissopimus*). Suomi liittyi sopimukseen 8.9.2017 (SopS 38/2017).

MEPC-komitea antoi 75. istunnossaan 20.11.2020 kaksi päätöslauselmaa, joilla tehdään oikeudellisesti sitovia muutoksia IMOssa tehtyihin yleissopimuksiin. Näistä päätöslauselmalla MEPC.324(75) muutetaan MARPOL-yleissopimuksen VI liitettä ja sen lisäyksiä. Muutokset esitetään tasavallan presidentin hyväksyttäväksi siltä osin kuin ne kuuluvat EU:n ja sen jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan. Mainitulla päätöslauselmalla tehdyt unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvat muutokset esitetään puolestaan valtioneuvoston hyväksyttäväksi.

Lisäksi tasavallan presidentin hyväksyttäväksi esitetään päätöslauselmalla MEPC.325(75) muutokset painolastivesiyleissopimukseen. Muutokset kuuluvat EU:n ja sen jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan.

Päätöslauselma MEPC.324(75)

Päätöslauselmalla MEPC.324(75) muutetaan MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen 1, 2, 14, 18, 20 ja 21 sääntöjä sekä liitteen I ja VI lisäyksiä. Muutokset yhtäältä tarkentavat sääntöjä, jotka koskevat aluksella käytössä olevan polttoaineen näytteenottoa aluksella ja kyseisten näytteiden analysointia sekä polttoaineen rikkipitoisuuden verifiointia. Toiseksi muutoksilla saatetaan voimaan alusten energiatehokkuusindeksi EEDI:n 3. vaiheen aikaistamista koskevat määräysmuutokset.

Päätöslauselma MEPC.325(75)

Päätöslauselmalla MEPC.325(75) muutetaan painolastivesiyleissopimuksen E-1 sääntöä ja I lisäystä. Muutokset koskevat painolastiveden käsittelyjärjestelmän asennuksen yhteydessä tehtävää käyttöönottotestiä ja painolastivesitodistuskirjan muotoa. Katsastuksia koskevan E-1 säännön muutoksen myötä aluksen peruskatsastuksen yhteydessä tulee uudelle asennettavalle laitteistolle tehdä käyttöönottotesti, jolla varmistetaan, että laitteisto on asennettu oikein ja toimii. Painolastivesitodistuskirjan pohjaa koskevaan sopimuksen I lisäykseen tehdyllä muutoksella pyritään huomioimaan sellaiset tilanteet, joissa alus täyttää painolastivesiyleissopimuksen vaatimukset muulla tavoin kuin

D-2 säännön vaatimukset täyttämällä. Lisäksi todistus pohjaan lisätään tieto käsittelylaitteiston asennuspäivämäärästä.

Muutosten yhteys kansalliseen lainsäädäntöön ja EU-lainsäädäntöön

Päätöslauselma MEPC.324(75)

MARPOL-yleissopimus on Suomessa toimeenpantu merenkulun ympäristönsuojelulailla (1672/2009) sekä merenkulun ympäristönsuojelusta annetulla valtioneuvoston asetuksella (76/2010). Merenkulun ympäristönsuojelulain 7 luvussa on säädetty polttoaineiden vaatimustenmukaisuudesta ja niiden valvonnasta. Näitä säännöksiä on tarkennettu merenkulun ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 6 luvussa. Lain 7 a luku sääntelee puolestaan alusten energiatehokkuutta.

MARPOL-yleissopimuksen polttoaineen laatuvaatimuksia koskevaa sääntelyä on tarkennettu Euroopan unionissa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä ((EU) 2016/802) tiettyjen nestemäisten polttoaineiden rikkipitoisuuden vähentämisestä eli niin kutsutulla rikkidirektiivillä. Polttoaineen rikkipitoisuuden valvontaa koskevat päätöslauselmalla MEPC.324(75) tehdyt MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen 2, 14 ja 18 sääntöjen sekä lisäysten I ja VI muutokset kuuluvat siten unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Alusten energiatehokkuuteen liittyvät 1, 20 ja 21 sääntöjen muutokset ovat unionin ja jäsenvaltioiden jaetussa toimivallassa.

Päätöslauselma MEPC.325(75)

Suomessa painolastivesiyleissopimuksen vaatimukset on pantu täytäntöön pääosin merenkulun ympäristönsuojelulain 8 luvun säännöksillä. Sen 9 §:n mukaan aluksen painolastiveden käsittelyjärjestelmien on oltava Euroopan unionin säädösten ja painolastivesiyleissopimuksen vaatimusten mukaiset. Mainitun luvun 13 §:n 1 momentin mukaan kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 400 ja joka kuuluu painolastivesiyleissopimuksen soveltamisalaan, lukuun ottamatta kelluvia lauttoja sekä muita painolastivesiyleissopimuksen liitteen E-1 säännössä tarkoitettuja kelluvia yksiköitä, on oltava painolastiyleissopimuksen mukainen todistuskirja.

EU ei ole antanut sääntelyä alusten painolastivesiin liittyen. Päätöslauselmalla MEPC.325(75) tehdyt painolastivesiyleissopimuksen muutokset kuuluvat siten unionin ja jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan.

Vaikutukset

Päätöslauselma MEPC.324(75)

Päätöslauselmalla MEPC.324(75) tehdyt muutokset ovat luonteeltaan teknisiä eikä niillä arvioida olevan poliittisia tai taloudellisia vaikutuksia. Polttoaineen näytteenot-

toa ja analysointia koskevien muutosten katsotaan selkiyttävän viranomaisten työtä polttoaineen vaatimustenmukaisuuden valvonnassa.

EEDI:n vähennyskertoimien ja referenssilinjojen muuttaminen liittyy uusien alusten energiatehokkuusvaatimuksiin, eikä näin ollen vaikuta olemassa oleviin aluksiin.

Päätöslauselma MEPC.325(75)

Päätöslauselmalla MEPC.325(75) tehdyt muutokset ovat teknisiä, mutta E-1 säännön muutoksella on jonkin verran taloudellisia vaikutuksia varustamoteollisuudelle. Käyttöönottestin tekeminen käsittelylaitteistolle ja siihen liittyvän dokumentaation valmistelu maksaa noin 5 000 euroa kutakin käsittelylaitteiston asennusta kohden. Käyttöönottesti edellytetään vain uusilta asennuksilta, joten ennen muutosten voimaantuloa (1.6.2022) asennetuilta laitteistoilta käyttöönottestiä ei edellytetä. Yleissopimuksen I lisäyksen muutoksella on vähäisiä hallinnollisia vaikutuksia, sillä todistuskirjapohja joudutaan muuttamaan Traficomin käyttämässä valvontajärjestelmässä. Sääntömuutoksilla ei arvioida olevan poliittisia vaikutuksia.

Asian valmistelu

Päätöslauselmat on hyväksytty IMOssa MEPC-komitean 75. kokouksessa 20.11.2020. Komitean kokousten kansallisissa koordinaatioissa on kuultu merenkulkusektorin viranomaisia ja sidosryhmiä. Päätöslauselmien hyväksymisestä pyydetään lausuntoa keskeisiltä sidosryhmiltä, minkä jälkeen ne hyväksytään. EU:n ja sen jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan kuuluvat muutokset saatetaan voimaan valtioneuvoston asetuksella. Unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvat muutokset tulevat voimaan ilman kansallisia voimaansaattamistoimia. Niiden voimaantulosta annetaan kuitenkin voimaan liikenne- ja viestintäministeriön ilmoitus.

Hyväksymismenettely ja kansainvälinen voimaantulo

Päätöslauselmalla MEPC.324(75) tehdyt MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen muutokset katsotaan hyväksytyiksi 1.10.2021 noudattaen MARPOL-yleissopimuksen mukaisia niin sanottua hiljaista hyväksymismenettelyä, ja ne tulevat kansainvälisesti voimaan 1.4.2022.

Päätöslauselmalla MEPC.325(75) hyväksytyt painolastivesiyleissopimuksen muutokset katsotaan hyväksytyiksi 1.12.2021 noudattaen MARPOL-yleissopimuksen mukaisia niin sanottua hiljaista hyväksymismenettelyä, ja ne tulevat kansainvälisesti voimaan 1.6.2022.

Edellä esitetyt muutokset ovat luonteeltaan teknisiä ja yleiseltä merkitykseltään vähäisiä. Muutokset eivät kuulu lainsäädännön alaan, eivätkä ne muutoinkaan vaadi eduskunnan suostumusta. Muutoksia ei ole tarpeen julkaista Suomen säädöskokoelman sopimussarjassa, vaan Suomen säädöskokoelmasta annetun lain (188/2000) 9 §:n mukaisesti Liikenne- ja viestintävirasto antaisi niistä tietoja suomeksi ja ruotsiksi. Tämän lisäksi voimaansaattamisasetus sekä muutosten englanninkieliset tekstit julkaistaisiin Liikenne- ja viestintäviraston internetsivuilla osoitteessa www.traficom.fi.

Edellä olevan perusteella esitetään, että valtioneuvosto hyväksyisi päätöslauselmalla MEPC.324(75) tehdyt alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan VI liitteen muutokset, jotka kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

Edellä olevan perusteella esitetään lisäksi, että tasavallan presidentti hyväksyisi päätöslauselmalla MEPC.324(75) tehdyt alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan VI liitteen muutokset, jotka kuuluvat unionin ja sen jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan sekä päätöslauselmalla MEPC325(75) tehdyt painolastivesien ja sedimenttien valvonnasta ja käsittelystä vuonna 2004 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen muutokset.